

Scriem și vorbim corect!

ORTOGRAMME

într-o, într-un, dintr-o, dintr-un, printr-o, printr-un.....	4
sa/s-a	6
sau/s-au	8
la/l-a	10
ia/i-a	13
iau/i-au	15
i-am, i-ai,i-ati	18
nea/ne-a	20
neam/ne-am	22
va/v-a	25
v-am, v-ati, v-au	28
săi/să-i	30
să-mi, să-ți, să-l	33
nul/nu-l, nu-i, n-o, nu-mi, nu-ți, nu-s.....	35
nai/n-ai	38
n-am, n-are, n-ati, n-au, n-a/na	40
ne-ai, ne-au, ne-ati	43
mai/m-ai.....	45
m-am, m-a, m-ati, m-au	48
mie/mi-e.....	50
întruna/într-una.....	53
numai/nu mai	55
niciun/nicio	58
odată/o dată.....	60
cea/ce-a	63
cei/ce-i	66
cel/ce-l	69
caj/c-ai	72

car/c-ar	75
caș/c-aș	78
căi/că-i	80
ceai/ce-ai	82
mor/m-or	85
ție/ți-e	87
ți-a, ți-ai, ți-am, ți-au, ți-l	89
deal/de-al	92
ai/a-i	95
o	97
cam/c-am	100
iar/i-ar	103
laș/l-aș	105
var/v-ar	107
sar/s-ar	109
mia/mi-a	111
mi-am, mi-ai, mi-ati, mi-au, mi-l	113
le-am, le-ai, le-a, le-ati, le-au	115
l-am, l-ai, l-ati, l-au	117
aceea/aceia	119
aceeași/aceiași	121
altădată/altă dată	123
bineînteleas/bine înteleas	125
după/de pe	127
decât/de cât	129
de mult/de mult	131
niciodată/nicio dată/nici o dată.....	133
Să recapitulăm!	135

Cuvintele **întru**, **dintru**, **printru**, pierd vocala „u” când sunt rostite împreună cu un cuvânt care începe cu o vocală și se scriu legate cu liniuță de unire de acesta (**într-o**, **într-un**, **dintr-o**, **dintr-un**, **printr-o**, **printr-un**). Aceste cuvinte pot arăta *locul* (unde? de unde? pe unde?), *modul* (cum?) sau *timpul* (când?).

DESCOPERĂ!

1 Descoperă formele greșite și subliniază-le:

Întro/Într-o zi de septembrie, după terminarea orelor am plecat cu Paul, la el acasă. Voia să îmi arate porumbei. Am privit fascinat mulțimea de porumbei care se afla **într-o/întro** volieră. În spatele ei era porumbarul. Tatăl lui îl făcuse **dintr-o/dintro** scândură. Fiecare porumbel avea căsuța lui. Intrau **printr-o/printro** ferestruică rotundă. În fiecare se afla câte un cub. În ele porumbițele cloceau ouăle. Totul era interesant.

Într-un/Întrun târziu am plecat acasă încântat de ceea ce văzusem.

2 Descoperă formele corecte și încercuiește-le:

- Printro/Printr-o** minune a scăpat bietul puișor de uliu.
- Se auzeau zgomote **dintr-un/dintron** tufiș.
- Întrun/Într-un** cub erau trei puișori de rândunică.
- Dintr-o/Dintro** vază trei flori sunt ofilite.
- Întro/Într-o** colivie erau doi papagali gălăgioși.
- Am alergat **printrun/printr-un** câmp cu maci și albăstrelle.

EXERSEAZĂ!

3 Înlocuiește spațiile libere cu ortogramele potrivite:

_____ zi Rex a plecat la plimbare. Se plătisise în ograda. Se hotărâse _____ dată. Ieșise _____ spărtură de la gard.

Pe drum, _____ sănț a găsit un os. A luat osul și a plecat spre lacul din apropiere. A privit în oglinda lacului. A văzut că osul din apă e mai mare. _____ clipă a lăsat osul din gură și a sărit în apă. Vă imaginați ce a găsit!

4 Alcătuiește propoziții cu fiecare din ortogramele: **într-o**, **într-un**, **dintr-o**, **dintr-un**, **printr-o**, **printr-un**.

_____ minune a luat nota zece.

_____ scândură a făcut căsuță pentru păsărele.

S-a rup o ramură _____ copac.

O pasare a intrat _____ ochi de geam spart.

_____ zi cățelul a dispărut.

APROFUNDEAZĂ!

6 În spațiile libere scrie ortogramele potrivite pentru a completa proverbele date:

„_____ scânteie mică se aprinde focul mare.”

„_____ ridiche patru feluri de mâncare se fac: rasă și nerasă, cute și felii.”

„_____ papuc și o opincă, lipa-lipa nea Stănică.”

„_____ ureche intră și prin alta ieșe.”

7 Text pentru dictare:

Într-un târziu auzim forfotă pe drum. Dintr-o dată bătăile puternice în poartă ne sperie. Așteptăm să se opreasca. Într-o clipă pornesc iară.

Ne îndreptăm spre poartă. Dintr-o lovitură puternică poarta se prăbușește. Un străin descalecă și spune într-un târziu:

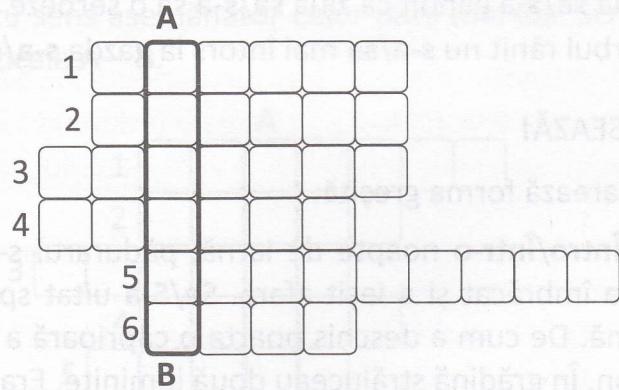
— Plouă și calul e obosit. Mâine dimineață plec.

Străinul se uită de la unul la altul și le cere apoi un loc de odihnă pentru el și pentru cal.

EXERCIȚIU JOC!

8 Completează careul. Descoperă cuvântul cu sens asemănător celui obținut pe verticala A – B.

1. făcut de râs – u...
2. este foc și pară – f...
3. dă de urmă – g...
4. bagă la cap – r...
5. dă înapoi – r...
6. prinde de veste – a...

A – B → _____ ; sinonimul → _____

sa/s-a

Se scrie **sa** când acest cuvânt se poate înlocui cu **lui** sau **ei**.

Bunica **sa** este bună și blândă. (*lui, ei*)

Cartea **sa** e interesantă. (*lui, ei*)

Pe banca **sa** e o floare. (*lui, ei*)

Se scrie **s-a** când sunt două cuvinte care se rostesc împreună într-o singură silabă, iar în scris se leagă cu liniuță de unire.

Cuvântul „**a**” ajută la exprimarea unei acțiuni care s-a desfășurat în trecut: *a dus, a cântat, a găsit* etc.

Balonul colorat **s-a spart**.

Ovidiu **s-a plimbat** în parc.

Băiatul **s-a trezit** de dimineață.

DESCOPERĂ!**1 Descoperă greșelile și barează-le:**

Bela **sa/s-a** născut sub treptele intrării unui bloc. Mama **sa/s-a**, Tașa, îi îngrijea cu mare dragoste pe ea și pe frățiorii ei. Când mama **sa/s-a** pleca după mâncare, ei ședeau liniștiți în grotă.

După ce au crescut, Bela sărea peste frații săi și ieșea la gura grotei.

Într-o zi a auzit un zgomot. **S-a/Sa** lipit de peretele grotei. O mână înmănușată **sa/s-a** apucat să îi scoată unul câte unul. Bela **s-a/sa** făcut tot mai mică și a scăpat.

2 Încercuiește forma corectă:

- Ioana **s-a/sa** suiat cu sora **sa/s-a** pe scară.
- Livia **sa/s-a** gândit ca ziua **sa/s-a** să o serbeze la bunici.
- Cerbul rănit nu **s-a/sa** mai întors la gazda **s-a/sa**.

EXERSEAZĂ!**3 Barează forma greșită:**

Într-o/Într-o noapte de iarnă, pădurarul **s-a/sa** trezit din cauza furiei cățelușei sale. **S-a/Sa** îmbrăcat și a ieșit afară. **Sa/S-a** uitat spre cățelușa **sa/s-a**, apoi spre poarta de la grădină. De cum a deschis poarta o căprioară a tășnit pe lângă el și **s-a/sa** dus în fugă sub şopron. În grădină străluceau două luminițe. Era un lup.

Pădurarul a aprins o făclie. **S-a/Sa** îndreptat către lup. Acesta a fugit și **s-a/sa** ascuns în pădurea întunecată.

4) Completează după modelul dat:

- a) se bucură → s-a bucurat

se ascunde → _____

se aplăcea → _____

se scuza → _____

se plange → _____

- b) s-a domolit → se domolește
s-a gândit → _____
s-a culcat → _____
s-a rugat → _____
s-a enervat → _____

5) Completează cu *s-a* sau *sa:*

O cățelușă a fost aruncată în cușca unui tigru. _____ apucat să latre și să dea din coadă. Tigrul _____ apropiat de ea, dar ca la o comandă _____ oprit. A început să se agite bucuros pe lângă musafira _____. După ce s-au adulmecat unul pe altul, cele două animale au început să se joace.

APROFUNDEAZĂ!

- 6 Alcătuiește câte două propoziții folosind cuvântul *sa* și ortograma *s-a*.

- ## 7 Text pentru dictare:

S-a deschis floarea zambilei. Mirosul parfumat s-a împrăştiat peste tot. O albină harnică s-a trezit de dimineaţă. A pornit în zbor după polen. S-a aşezat pe o floare de zambilă. S-a mutat pe alta și iar pe alta, până a cules tot polenul. Pe tija sa, zambila avea multe floricele. S-a dus apoi la stup să lase polenul. S-a întors la altă floare și tot aşa a zburat toată ziua. Familia sa era mare și avea nevoie de miere să se hrănească.

EXERCITIU JOC!

- 8 Completează careul folosind cuvinte cu sens asemănător celor date mai jos. Scrie cu-vântul cu sens asemănător celui de pe verticala A – B.

1. clar – l ...
 2. teamă – f ...
 3. măreț – m .
 4. protejează -
 5. cer – b ...

A

1

2

3

4

5

B

A - B → _____; sinonimul → _____